

KYRKORNA MITT I VÄRMLAND

Nummer 3 2022

Höst 2022

Välkommen till konfa 2022/23

Behöver du någon att prata med?

Lös korsordet - vinn fina priser!

På väg mot hösten...

När nu tredje numret av Kyrkorna mitt i Värmland utkommer, har större delen av sommaren gått och vi närmar oss en förhoppningsvis fin höst.

Efter två somrar med olika restriktioner och inställda arrangemang så väckte denna sommar åter upp med liv och rörelse. Vi har ännu inte återgått helt till det normala men när man läser om alla evenemang som har och kommer att genomföras under året så förstår man att vi sakta börjar återgå till det som tidigare var. Flera vittnar också om fler besökare än tidigare. Jag har också märkt att turister från andra orter och länder har besökt våra bygder under sommaren vilket är glädjande.

I detta nummer kommer temat kulturarv att handla om Östra Ämtervik, se längre fram i tidningen, men jag skriver här lite bakgrundshistoria om Östra Ämtervik:

Östra Ämterviks socken i Värmland ingick i Fryksdals härad, uppgick 1963 i Sunne köping och området ingår sedan 1971 i Sunne kommun och motsvarar från 2016 Östra Ämterviks distrikt. Socknens areal var 133,15 kvadratkilometer varav 109,91 land. Mårbacka herrgård samt kyrkbyn Prästbol med sockenkyrkan Östra Ämterviks kyrka ligger i socknen. Socknen har medeltida ursprung. Före 1674 var namnet Emterviks socken som då namnändrades när Västra Ämterviks socken bröts ut.

Gårdarna Humletorp och Vik (Sund) vid sjön Vistens västra strand tillhörde vid mantalslängden 1641 Övre Ulleruds socken. Det gjorde detta område också på 1800-talet vilket framgår av en karta över norra delen av Kils härad från år 1883. Idag går gränsen istället i sjön och området tillhör idag Östra Ämterviks distrikt. Vid kommunreformen 1862 övergick socknens ansvar för de kyrkliga frågorna till Östra Ämterviks församling och för de borgerliga frågorna bildades Östra Ämterviks landskommun.

Landskommunen uppgick 1952 i Stora Sunne landskommun som 1963 uppgick i Sunne köping som 1971 uppgick i Sunne kommun.

1 januari 2016 inrättades distriktet Östra Ämtervik, med samma omfattning som församlingen hade 1999/2000.

Socken har tillhört län, fögderier, tingslag och domsagor enligt vad som beskrivs i artikeln Fryksdals härad. De indelta soldaterna tillhörde Värmlands regemente, Livkompaniet.

Till sist får jag önska alla läsaren en fortsatt fin höst och ta hand om varandra.

Vi får tillsammans avsluta med de orden som Den Heliga Birgitta sa:

*"Herre visa mig din väg
och gör mig villig att vandra den"*

Guds Frid till alla!

Hans Hemmingsson

Kyrkorna Mitt i Värmland

Utgiven av Sunne Pastorat; Sunne, Västra Ämterviks, Östra Ämterviks och Gräsmarks församling.

Nästa utgåva 16 november, 2022

Manusstop 16 oktober, 2022

Redaktionen:

Bengt Gullström, tel 0565-920 03

Gudrun Kälvemarm Sundqvist, tel 070-641 00 82

Henry Sjölund, tel 070-209 18 03

Kjerstin Persson, tel 070-326 10 06

Anna Mohlén Lauridsen, kanslichef, 0565-68 88 01

anna.mohlenlauridsen@svenskakyrkan.se

Ansvarigutgivare:

Lena Börjesson, tel 070-367 68 68

Tryck:

Ramströms Tryckeri AB. 6 500 ex.

Tryckt på klimatkompenserat papper i Sunne 2022.

Omslag:

Karin Röjders vackra ikoner pryder Östra Ämterviks kyrka.

Foto: Birgitta Persson.

Sunne Pastorat

Kyrkogatan 3, 686 34 Sunne

Vi har öppet måndag-torsdag 10.00-12.00

Växeln är öppen måndag-torsdag 10.00-12.00 och 13.00-15.00
0565-68 88 00

Pastorsexpedition:

sunne.pastorat@svenskakyrkan.se

Kyrkogårdsexpedition:

sunne.pastorat.kyrkogard@svenskakyrkan.se

Skänk en gåva till vår
församlingsverksamhet!

swish®

123 420 40 61

Kyrkorådet har ordet

Sammanlyst eller ekumenisk?

Det finns olika begrepp för hur vi firar gudstjänst. I sommar har jag vid flera tillfällen valt att besöka ekumeniska gudstjänster. Ekumenisk kommer från ett grekiskt ord som betyder alla i samma hus. Ett för mig positivt ord. Från början var ju alla som samlades kring Jesu budskap en enda kristenhet. Under tidens gång har det sen delats dels geografiskt men kanske framför allt genom att man lägger vikt vid olika delar av bibeln och av Jesu liknelser och vilka tolkningar man gör. Dopet har också värderats olika och utföres på olika sätt.

Jag går gärna på ekumeniska gudstjänster mest för att jag vill få uppleva olika sätt att se och höra hur bibelns texter förmedlas ut till de som deltar. Frikyrkornas sätt att använda lättsam och glad musik med ett innehåll som kompletterar bibelord och predikotext tilltalar mig. Den lättare musiken gör det också lättare att sjunga med, särskilt för mig som inte är så musikalisk.

I Svenska kyrkan så är orgelmusiken både pampig och vacker när den fyller kyrkorummet, men för mig gör den det inte lättare att sjunga med. Jag vet att många är av motsatt åsikt just när man ska sjunga. Många psalmer i vår psalmbok är svårsjungna. Kanske skulle det läggas mindre vikt vid att psalmer ska komplettera dagens text.

Sammanlyst är ett ord som vi använder när flera församlingar inom Svenska kyrkan har gemensam gudstjänst. Vi använder det när det är någon speciell anledning i en av våra församlingar, då vi vill att många ska få uppleva högtiden. Exempel är när Västra Ämtervik hade byggedagen i slutet av juli eller när Östra Ämtervik hade högtidsgudstjänst med biskop emeritus Esbjörn Hagberg och kransnedläggning på Selma Lagerlöfs grav.

Begreppet sammanlyst används också när vi måste begränsa hur mycket vår personal ska tjänstgöra. Men det ger också tillfälle för den som vill att besöka en grannkyrka.

Karl-Johan Adolffson, Kyrkorådets ordf

Leva vidare

Att förlora en nära anhörig innebär en stor påfrestning. Därför vill vi erbjuda dig att delta i en samtalsgrupp där syftet bl a är att:

- Ge plats för din sorg
- Dela det svåra
- Skapa gemenskap

Start: Onsdag 14 september, 2022.

Anmälan senast 5/9 till Pastorsexpeditionen: 0565-68 88 00.

Gruppen träffas onsdagar varannan vecka 13.30-15.30, sammanlagt sju gånger plus en återträff.

Vill Du veta mer? Kontakta oss!

Bibbi Svensson Wikstrand, diakon, 0565-68 88 16

bibbi.svenssonwikstrand@svenskakyrkan.se

Hans Hemmingsson, präst, 0565-68 88 12

hans.hemmingsson@svenskakyrkan.se

Välkommen till konfa 2022/23!

Bor du i någon av våra församlingar och är född 2008? Då är du välkommen att anmäla dig till vår konfirmationsläsning.

Foto: IKON

Anmäl dig på mail sunne.pastorat@svenskakyrkan.se eller via webanmälan på www.svenskakyrkan.se/sunne/konfirmation senast 31 augusti. Uppge namn, personnummer, mailadress och mobilnummer samt vårdnadshavarens namn och mobilnummer. Skriv också om du föredrar helgläsning (en helg/månad) eller veckoläsning (kvällstid två timmar/vecka).

Mer information:

14/9 klockan 18.00 har vi en informationsträff i Sunne kyrka.

Både Du och dina vårdnadshavare är välkomna!

Caroline Eriksson Waerme, musikpedagog, 0565-68 88 17

Hans-Viktor Krolovitsch, kyrkoherde, 0565-68 88 11

Välkommen att höra av dig!

Mina tankar: - Att leva ett cykliskt liv

Allt liv följer någon form av cykel.
Vi föds och vi dör.
Det här med att tiden skulle vara linjär
avskriver jag mig.
Det känns så mycket mer naturligt att
uppleva tiden i cykler.
Ja - ett jordeår börjar och slutar.
Men ingenting är någonsin absolut eller
färdigt.
Där något dör spirar redan livet för nästa
säsong.
Såväl i naturen som inom oss.

Jag tänker ofta på mitt liv som att jag
vore ett träd.
Jag sträcker armarna mot skyn likt trä-
dets grenar mot solens strålar.
Från mina fötter känner jag rötterna
växa ned i marken.
Genom dem hämtar jag kraft ur jorden.
Tacksamt tar jag emot regnet som faller
från skyn.
För jag vet att det hjälper mig växa.

Om våren går jag i blom.
Jag vaknar ur vinterdvalan.
Ser mig nyfiket om.
Låter mig bli solkysst.
Under sommaren är jag full av liv och
energi.
Och när hösten kommer exploderar jag
av färger.
Innan det är dags att låta färgerna falna.
För om vintern behöver jag tid för åter-
hämtning.
Då släpper jag taget om det jag behöver
släppa taget om.
För att vila och gå inåt.
Hitta en lugnare lunk.
Men nytt liv spirar redan. Knopparna
som ska slå ut om några månader finns
redan där.
I väntan på våren och ljusets återkomst.
Året är en cykel.

Men även vår utveckling och vårt måen-
de följer cykler.
Om än mer oregelbundna.
Ibland löper de över månader, ibland
över år.
Livet ger oss stunder som känns som den
skönaste vår.
När det spritter i kroppen och vi vill
sjunga ut vår glädje.
Vi bubblar över av energi, och kan ta oss
en uppgifter utan problem.

Foto:Emelie Ögren.

Vi har också lugna fina stunder, när vi är
i synk med oss själva och vårt liv.
Som ett "månedets sommar".
Hösten skulle kunna beskrivas som
tiden då vi får syn på det som skaver i
vårt liv.
När livet ger oss stunder av smärta eller
förändring.
För ibland måste något dö för att något
annat ska kunna födas.
Då vill vi dra oss undan. För att läka
våra sår.
Vi hamnar då i vintersäsong. Vi kan till
och med behöva gå i ide helt.
Kanske minskar vi sociala kontakter.
Vänder oss inåt och bearbetar.
Försöker förstå och skapa mening i
något som vid första anblick känns utan
mening helt. Det är som det ska.
Vi förstår det sedan. Långt efter vi läkt.
Då vet vi. Att läxan fanns där hela tiden.
För ljuset är aldrig borta från oss helt.
Under det svåra ligger redan knopparna
för nästa vår.
Där ligger redan nästa lager hud dolt.
Redo att möta ljuset när vi ömsat ännu
ett för att växa som människor.
Jag tycker det är vackert.
Vi ska inte rädas de mörka stunderna.
De är en lika stor del av livet som de
ljusa.
De för oss framåt.
Så länge vi lyssnar till oss själva och låter
våra känslor ta plats.

Att se på livet cykliskt hjälper mig.
Det ger mig en större förståelse för mig
själv, men även för andra runt omkring.
En förståelse för de mänskliga behoven.
Och vett att lyssna inåt och inte köra på
när det egentligen är tid för sorg eller
vila.

Kris föder utveckling.
Det måste ske. För annars står vi still.
Och inget skrämmer mig mer än att
stagnera.
Ljuset kommer tillbaka.
Är det något livet lärt mig så är det just
det.

Foto:Emelie Ögren.

Och när det väl kommer.
När det börjar glimma till vid horizon-
ten...
Jag tror inte det finns något vackrare.
Det är en nåd om något.

Så jag fortsätter "cykla".
Kanske cyklar du intill mig.
Fast på en helt egen väg.
För du har en egen resa.
Lika brokig och vacker som din själ.

/Emelie Ögren

Konfirmerade

Sunne församling
Präst: Hans Hemmingsson
Annie Andersson
Clara Ahlqvist
Thea Bared
Olivia Björkbacka Hildén
Lukas Danielsson
Ingrid Einarsson
Indra Eliasson
Anna Karin Eriksson
Klara Erlandsson
Natalie Frykemo
Julia Grundtjernlien
Tindra Gullström
Molly Hagelin

Maja Halvardsson
Axel Håkansson
Elvira Håkansson
Thyra Johansson
Hannes Karlsson
Nova Karlsson
Nelly Mattsson Lind
Amelia Nilsson
Nicholaus Nilsson
Adina Persson
Emma Persson
Simon Persson
Jacob Sandell
Daniel Sjöberg
Tea Spets Midebo
Malva Torby
Lowa Östlund Olsson

Västra Ämterviks församling
Präst: Anna-Greta O Berggren
Elsa Bergström
Fredrika Olsson
Ida Palmgren
Tilde Dolling

Östra Ämterviks församling
Präst: Hans Hemmingsson
Oscar Forslund
Oscar Eriksson

Gräsmarks församling
Präst: Håkan Tapper
Sophia Ednarsson
Tilda Persson
Elsa Hedin

Konfirmander och ledare spexar. Foto: Mattias Blomqvist, Fotobåset.

Dopet -det bästa som finns till det finaste vi har

Det är ett mirakel när en ny människa föds och dopet är en gåva som ges utan några krav. Dopet är en början på något nytt i livet oavsett om det är ett barn eller en vuxen som döps. Dörren öppnas till ett sammanhang, en tillhörighet till familj, släkt, traditioner och Gud. Ett dop kan ske i en kyrka, hemma eller utomhus vid en sjö, enskilt eller tillsammans med andra. Dopklänning finns att låna och våra församlingshem finns att boka om ni önskar ordna dopkaffe efteråt.

Välkommen att kontakta oss:
Växel: 0565-68 88 00
sunne.pastorat@svenskakyrkan.se

Besöksadress: Kyrkogatan 3, 686 34 Sunne
Öppettider: måndag-torsdag 10-12
Telefontid: måndag-torsdag 10-12 och 13-15

Gravar som kommer att återtas

Följande gravar har varit kontaktskyttade efter anhöriga i mer än två år, utan att ny innehavare har kunnat registreras. Därmed har Kyrkorådet rätt att återta gravrätterna. Kontakta oss snarast om du har information.

Gravplats	Gravr. fr o m	Senast ändrad	Senast gravsatt
Sunne kyrkogård			
0105 0593000	1924-01-01	2022-01-31	Lars Gunde Oskarsson
0107 0523000	1921-01-01	2021-09-30	Georg Olsson
0107 0723000	1930-01-01	2021-10-13	Anna Nyberg
0107 0730000	1930-01-01	2022-03-28	Olga Emilie Riberg
0202 0102103	1947-01-01	2022-02-08	Augusta Lavinia 'Asta' Nilsson
0206 0201204	1951-01-01	2022-05-02	Olov Vilhelm Olsson
0208 0107000	1945-01-01	2022-02-21	Olov Edvin Olsson
0301 0029002	1960-01-01	2021-11-29	Anna Maria Eriksson
0307 0011000	1972-01-01	2022-07-05	Johan Wilhelm Sundberg
0308 0003000	1968-01-01	2021-12-20	Ingrid Elisabet Sjökvist
0500 0588000	1995-01-01	2022-01-24	Emil Johannes Ahlström
Västra Ämterviks kyrkogård			
1101 0041000	1969-01-01	2022-02-17	Emma Katharina Cervin
1101 0143001	1900-01-01	2021-10-13	Karl Erling Olsson
1102 0001002	1948-01-01	2021-10-14	Enok Arenius Olsson
1102 0009001	1924-01-01	2021-10-20	Britta Jonsson
1102 0033000	1929-01-01	2022-01-24	Hulda Maria Pettersson
1102 0036000	1921-01-01	2021-10-20	Karl Ivar Enkvist
1102 0052000	1930-01-01	2022-03-30	Signe Emilia Olsson
1102 0074000	1973-01-01	2022-02-16	Karl Hernfrid Persson
1103 0056000	1972-01-01	2022-01-20	Lisa (Elisabet) Halvardsson
1103 0073000	1988-01-01	2022-02-28	Augusta Amalia Pettersson
1103 0121000	1980-01-01	2022-02-23	Anna Helena Rydberg
1103 0166000	1978-01-01	2022-02-24	Ellen Maria Mathison
1103 0181000	1975-01-01	2022-02-24	Verner Bernhard Wikström
Östra Ämterviks kyrkogård			
2101 0104000	1930-01-01	2022-05-24	Ellen Gunhild Amanda Lindahl
Gräsmarks kyrkogård			
3102 0045000	1914-12-26	2022-01-24	Kerstin Rundkvist
3102 0136000	1940-06-30	2022-02-10	Ragnhild Maria Persson
3103 0008000	1996-09-05	2022-02-17	Maria Hagkvist
3105 0078000	1928-09-22	2022-07-01	Henning Joel Jansson
3111 0105000	1982-03-06	2022-03-29	Johan Valfrid Johannesson
3111 0108000	1984-01-20	2022-03-29	Karin Matilda Augustsson

Inventering av vanvårdade gravar

Innehavaren av gravrätten ska hålla gravplatsen i ordnat och värdigt skick. Så säger begravningslagen 7 kap. 3 §

Under september månad gjordes den årliga inventering av vanvårdade gravar på pastoratets kyrkogårdar. Du som blivit kontaktad ansvarar för en grav som bedömts som vanvårdad vilket du är skyldig att åtgärda. Det kan vara att gravrätten eller gravplatsen har växt igen, att inget planterats i rabatten på länge och den står öppen med mycket ogräs, eller att någon annan del av gravvården har gått sönder och behöver lagas. Gravrättsinnehavaren har ett år på sig att återställa gravplatsen i värdigt skick annars kan gravrätten komma att förverkas. Det innebär att gravrätten tas ifrån innehavaren och att gravsten eller annan gravanordning kan monteras ner och tas bort.

Välkommen att kontakta oss om du har frågor eller vill ha råd:

Kyrkogårdsexpeditionen

0565-68 88 50

sunne.pastorat.kyrkogard@svenskakyrkan.se

Besöksadress: Kyrkogatan 3, 686 34 Sunne

Öppettider: må-to 10-12

Telefontid: må-to 10-12 och 13-15

Foto: Ylva Kallström

Ny askgravlund

Nya Askgravlundan på Nya Södra kyrkogården i Sunne är nu i bruk för gravsättning av urnor. Askgravlundar är gravplatser avsedda för gravsättning av kollektiv karaktär utan gravrätt. Namnskyltar på gravsatta sätts upp på stenarna runt om, men var askan är gravsatt markeras inte. Kyrkogårdsförvaltningen vårdar askgravlundan och ansvarar för all plantering. Besökare får bidra med snittblommor i vas och gravljus. Askgravlundan är ritad och planerad av Jeanette Blom.

Kyrkogårds- och fastighetsgänget utanför församlingshemmet i Västra Ämtervik.

Pantrarna

- gemenskap för män

Välkommen till Pantrarna och väl mött hälsar Pantergruppen genom Thomas Ahlgren, kontaktman
Tel. 076-248 06 60

Nedanstående dagar kl. 10.30-12.00
i Sunne församlingshem.

Måndag den 19 september
Petra Svedberg, kommunchef i Sunne presenterar sig själv och berättar om sitt arbete som kommunchef.

Måndag den 3 oktober
Leif Jansson, enhetschef på avfallsenheten i Sunne kommun informerar om verksamheten på Holmby återvinningscentral, den kommunala avfallsplanen och återvinningsprocessen.

Måndag den 17 oktober
Morgan Olsson gruppchef för polisen i Sunne presenterar sig själv och berättar om polisens arbete och förändringar i verksamheten.

Måndag den 31 oktober
Kommunens utvecklingsledare Anders Olsson presenterar kommunens

översiktsplan för tätorten.

Måndag den 14 november
Pantern Bernt Jansson berättar om Ukrainas historia.

Måndag den 28 november
Apotekschef Eva Sundgren berättar hur vanliga ålderskrämpor kan avhjälpas med produkter från apoteket.

Måndag den 12 december
Julbord.

Pantrarnas veterankör underhåller.

Senioritorna

- gemenskap för kvinnor

Senioritorna träffas nedanstående dagar kl. 10.30-12.00
i Sunne församlingshem.

Kontaktperson: Monica Magnusson,
0565-50363, 070-616 47 70.

Torsdag 15 september

Torsdag 13 oktober

Torsdag 10 november

Torsdag 8 december

Välkommen till kyrkans barnverksamhet!

Östra Ämtervik

Öppen förskola Lek, sång, pyssel och fika.

För barn 0-5 år i sällskap med en vuxen.

Första onsd i månaden kl 9.30-11.30.

Kontakt: Cissi Neuman, tel 070-1761057

Kyrkans barntimmar Bibelberättelser, pyssel, lek och sång.

För barn 4-5 år. Torsd kl 9.00-11.00.

Kontakt: Veronica Lans, tel 072-5535439

Kyrkis Spel, pyssel, lek, sång och mellis.

För barn 6-9 år. Onsd kl 13.30-16.00

Kontakt: Cissi Neuman, tel 070-1761057

För barn 9-12 år torsd kl 13.30-16.00.

Kontakt: Veronica Lans, tel 072-5535439

Gräsmark

Öppen förskola Lek, sång, pyssel och fika.

För barn 0-5 år i sällskap med en vuxen. Tisd kl 9.30-11.30.

Kontakt: Petra Arlestrand, tel 072-5535542

Kyrkans barntimmar Bibelberättelser, pyssel, lek och sång.

För barn 4-5 år. Onsd kl 9.00-11.00.

Kontakt: Petra Arlestrand, tel 072-5535542

Kyrkis Spel, pyssel, lek, sång och mellis.

För barn 6-8 år. Onsd kl 14.00-16.00.

Kontakt: Petra Arlestrand, tel 072-5535542

m&m Matlagning, bakning, sång och musik.

För barn 9-12 år. Månd kl 13.30-16.00.

Kontakt: Cissi Neuman, tel 070-1761057

Västra Ämtervik

Öppen förskola Lek, sång, pyssel och fika.

För barn 0-5 år i sällskap med en vuxen. Tisd kl 9.30-11.30.

Kontakt: Veronica Lans, tel 072-5535439

Kyrkans barntimmar Bibelberättelser, pyssel, lek och sång.

För barn 4-5 år. Månd kl 9.00-11.00.

Kontakt: Veronica Lans, tel 072-5535439

Kyrkis Spel, pyssel, lek, sång och mellis.

För barn 6-12 år. Månd och tisd kl 12.30-16.00.

Kontakt: Veronica Lans, tel 072-5535439

Sunne

Öppen förskola Lek, sång, pyssel och fika.

För barn 0-5 år i sällskap med en vuxen.

Tisd kl 9.30-11.30.

Kontakt: Cissi Neuman, tel 070-1761057

EMMAS Spel, pyssel, lek, sång och mellis.

För barn 7-12 år.

Tisd kl 13.00-17.00 och fred kl 13.00-16.00.

Kontakt: Petra Arlestrand, tel 072-5535542

Ung Musikplats Sunne

Under hösten kommer vi att utöka musikverksamheten för barn och ungdomar. Vi har barnkörer och ungdomskören Lighthouse och planerar också en Musikalgrupp. Vi kommer också att erbjuda orgelundervisning för barn och ungdomar.

Välkomna till Sunne kyrka
söndagen den 11 september kl 15
så får ni veta mer och prova att spela orgel!

Foto: IKON

Konsserter

Lördag 17 sept kl 18
Mariestads kammarkör och folkmusikgruppen Sunnlåt

Söndag 2 okt kl 18
Wermlandsensemblen, dir. Gunnar Eriksson, Mats Eriksson,
gitarr, Harald Svensson, klaviatur

Söndag 16 okt kl 16
Göteborgs kammarkör, samarr. med Sunne kommun

Söndag 23 okt kl 18
Nils Ferlin i ord och ton. Anders Andersson sjunger tonsättningar av Ragnhild Pettersson m fl till Nils Ferlins dikter.

Söndag 30 okt kl 18
Ljus och stillhet i skymningen.
Ritha Romot, tvärflöjt och Eva Adolfson, piano

Söndag 20 nov kl 18
Orgelkonsert.
Ragnhild Pettersson spelar musik av Bach och Franck.

Söndag 18 dec kl 18
Julkonsert. Sunne kyrkokör med solister.
Dir. Aron Westblad

Lunchmusik i Sunne kyrka

onsdagar kl 12

7 sept Ragnhild Pettersson, piano

14 sept Anna och Joakim Åkerlind, violin och klarinett

21 sept Ragnhild Pettersson, orgel

28 sept Anna Rydberg, sopran, Ragnhild Pettersson, piano

5 okt Johnny Hedlund, klarinett, Liesbeth Spitz piano

12 okt Madeleine och Aron Westblad, piano och orgel

19 okt Ragnhild Pettersson, piano

26 okt Kulturskolans lärare och elever

2 nov Riccardo Gnudi, orgel

9 nov Ragnhild Pettersson, piano

16 nov Anna Tunström och Fredrik Helgesson, sång,
Lisbet Vecchi, violin och Ylva Holmstrand, piano

23 nov Geijerskolans elever

30 nov Gunilla Hallgren, sång, Ragnhild Pettersson, piano

Körverksamhet

Sunne kyrkokör, torsdagar kl 19-21.
Barnkör Östra Ämtervik, onsdagar.
Kyrkokör i Östra Ämtervik onsdagar.
Barnkör i Västra Ämtervik.
Musikalgrupp Sunne, ålder från ca 10 år, torsdagar.
Kontakt: organist Aron Westblad, tel 0565-68 88 24.

Barnkörer i Sunne, tisdagar.
Körverkstad Sunne, onsdagar 19.00.
Kyrkokör Västra Ämtervik, måndagar.
Kontakt: kantor Eva Adolfson, tel 0565-68 88 22.

Barnkör i Gräsmark
Projektkör i Gräsmark.
Kontakt: kantor Maud Ludvigsson Nilsson, tel 0565-68 88 23

Ungdomskör i Sunne, torsdagar 17.30.
Kontakt: Cissi Neuman, tel 070-1761057

Musik vid Gudstjänster

3 sept kl 11 Närunga kyrkokör, dir. Claes Hilliges

18 sept kl 11 Ekumenisk gudstjänst.
Körer från alla kyrkor i Sunne,
Aron Westblad, dir.
och Ragnhild Pettersson, orgel

25 sept kl 18 Taizémässa. Hanna Ansmark, cello

9 okt kl 11 Musikmässa. Sunne kyrkokör,
dir Aron Westblad,
orgel Ragnhild Pettersson

23 okt kl 11 Familjegudstjänst. Barnkörerna.

5 nov kl 18 Minnesgudstjänst. Sunne kyrkokör

Våra kyrkor är en del av vårt gemensamma kulturarv. Turen har nu kommit till Östra Ämtervik att lyfta fram något av det som finns i och omkring Östra Ämterviks kyrka.

"Äntligen stod prästen i predikstolen. Församlingens huvuden lyftes. Så, där var han ändå! Det skulle inte bli mässfall denna söndagen såsom den förra och många söndagar förut." Så inleder Selma Lagerlöf Gösta Berlings saga. I boken har hon gett kyrkan namnet Svartsjö kyrka, men vi känner den som Östra Ämterviks kyrka. Överhuvudtaget finns mycket med anknytning just till Selma Lagerlöf och hennes författarskap i Östra Ämterviks kyrka.

Grundstenen till nuvarande kyrka lades 1795 och den är orienterad i nord-sydlig riktning, vilket är ovanligt. Kyrkan har renoverats vid flera olika tillfällen senast 1984 då den fick den nuvarande färgsättningen. Vid återinvigningen fick kyrkan bland annat gåvor i form av textilier skänkta av församlingens borna. Östra Ämterviks kyrka har nu textilier – förutom två gamla svarta sammetsmässhakar med silverbroderier - i samtliga kyrkoårets färger. Tygerna till mässhakarna har vävts av Gun Svensson och Stina Broman. Motiven på mässhakarna har skapats av konstnären och ögonläkaren Bo Sonnsjö och broderats av textillärare Elsa Brandell Persson. Den vita mässhaken med det invävda korset i guld är textillärare Gunnell Lagerquists bidrag till kyrkans mässhakar. Till textilierna hör också prediksstolskläden i samtliga färger. Ett rött prediksstolskläde är skapat och utfört av textilkonstnär Inger Wallon Olsson på Halla.

Det röda prediksstolsklädet.

Duvan - symbolen för den helige anden.
Detalj på den röda mässhaken.

Kyrkan med dess torn mot norr. Endast ett fåtal kyrkor har ett sådant läge. Järnkorsen som skymtar till höger är f n magasinerade.

Den vita korkåpan med den broderade rosenkransen skänktes till kyrkan 1990. Det motivet har skapats av Marian Våpnargård och broderats av Suzanne Rosengren.

Man tror att det redan på medeltiden funnits en träkyrka, 100 m sydväst om den nuvarande kyrkan. Yttermurarna till den är markerade med några timmervarv. Den används under sommaren vid de tillfällen när man har friluftsgudstjänster.

Altaret

Altaret återställdes 1948 i det skick det hade vid kyrkans invigning 1848. Altaruppsatsen med det svepta korset fästat i bibeln skänktes till kyrkan av Paul Andreios Lidback, förebilden till Farbror Eberhard i Gösta Berlings saga. Lyfter man undan korset finns ett Kristushuvud målat bakom. Det målades vid renoveringen 1984 av Sven Gustafsson från Brunskog, som utförde alla målningsarbeten i kyrkan.

Ljuskronorna

Den främsta ljuskronan är skänkt av Selma Lagerlöfs morfar, brukspatron Wallroth på Gårdsjö bruk. Bakom hänger den krona som bönder och torpare i Västmyrs hemman skänkte till kyrkan. Vid restaureringen 1948 tillkom mässingskronorna och lampetterna.

Ikonerna

Ikonerna på korets västra vägg är målade av Carin Røjder. På den östra långväggen, ovanför sidoaltaret, har ikoner av Carin Røjder fått sin placering. De föreställer "Evangeliet i bild – scener ur Jesu liv". De har också anknytning till texter i Lukas-, Johannesevangeliet och Apostlagärningarna

Altaruppsatsen med det svepta korset.

Kristushuvudet

Redan under medeltiden fanns förmodligen en träkyrka som låg 100 m sydväst om den nuvarande. Idag finns grunden markerad och den används sommartid vid friluftsgudstjänster.

1673 vet man säkert att det fanns en träkyrka, som låg ute på den nuvarande kyrkogården. Efter ett åsknedslag 1781 brann den ned till grunden. En bibel, ett oblatjärn och en femarmad mässingsljusstake finns bevarade från den nedbrunna kyrkan.

1795 lades grundstenen till den nuvarande kyrkan, som stod färdig 1798.

Altarorgeln

Altarorgeln, den ena av kyrkans två orglar, och med den ovanliga placeringen ovanför altaret, används fortfarande och byggdes 1847 av Andreas Jönsson i Hjortsberga. Den är den enda i original bevarade orgeln sitt slag. Det sägs att socknens klockare Nils Melanoz var med som hantlangare och att han senare byggde orglarna i Sunnemo och Hammarö kyrkor.

Farbror Eberhards koffert

Längst bak i kyrkan står "Farbror Eberhards koffert" i en glasmonter. Farbror Eberhard är filosofen och en av kavaljerna och i Selma Lagerlöfs "Gösta Berlings saga".

Paul Andreios (Andreas) Lidback (1778-1857) är förebilden till farbror Eberhard i Selma Lagerlöfs Gösta Berlings saga. Han hade varit länsbokhållare och bosatte sig 70 år gammal hos sin son P J Lidback, vice komminister i Östra Ämtervik, i Gunnerudstorp och hade eget hushåll tillsammans med yngsta dottern Malvina. Farbror Eberhards koffert har öppnats 1900, 2000 och kommer nästa gång att öppnas 2100.

Så här skriver Selma Lagerlöf:

"Under läktartrappan i Svartsjö kyrka finns ett skräprum,..... Där inne där dammat ligger tjockt ... står en kista inlagd med pärlmor i den rikaste mosaik. Skrapar man dammet av den, så tycks den lysa och glittra som en bergvägg i en saga, Kistan är låst, och nyckeln finns i gott förvar, användas får den inte. Ingen dödlig får kasta en blick i kistan. Ingen vet vad som finns i den. Först när adertonhundratalet har nått sitt slut, får nyckeln sättas i låset, locket lyftas, och de skatter, som det har vaktat, skådas av människor. Så har den förordnat som ägt kistan." (kap. Amor vincit omnia, Gösta Berlings saga.

Silverkronan, prydd med pärlor i spetsarna.

Foto: Per Sundqvist

Lagerlöfska familjegraven

Den Lagerlöfska familjegraven, till vänster om ingången, dominerar den äldre delen av kyrkogården. I den ligger författarinnan Selma Lagerlöf, hennes föräldrar, farföräldrar och andra familjemedlemmar. Likaså vilas hennes husföreståndarinna Ellen Lundgren där.

Många av förebilderna till personer i Selma Lagerlöfs böcker är begravda på kyrkogården, bland annat "Kejsarn av Portugalien" och föräldrarna till "Tösen från Stormyrtorpet". Längst ner till vänster i sydöstra hörnet vilas några av de personer som följde ångbåten Freja i djupet när hon förliste på Fryken 1896. Till vänster om mittgången, vid muren mellan gamla och nya kyrkogården, finns Adolf Noreens familjegrav. Han var född i Östra Ämtervik, senare professor i nordiska språk och bosatt i Uppsala, och begravd här på kyrkogården. Han och Selma Lagerlöf satt samtidigt i Svenska Akademien.

Brudkronorna

Kyrkan äger två brudkronor, en i guld i prinsessmodell och en i silver. Silverkronan, prydd med pärlor i spetsarna, är utförd av sockenbon Hjalmar Ahlkvist och skänkt till kyrkan 1985.

Järnkorsen

I Östra Ämterviks församling finns ett antal gamla smidda järnkors bevarade. Det äldsta är från 1600-talet. De är bland de mest tekniskt drivna och raffinerade i hela stiftet. För närvarande är de magasinerade i avvaktan på kulturhistorisk renovering vilken planeras till år 2023.

Gudrun Kälveborn Sundqvist

Källor sid 10-13:
 Inventarieförteckningen
 Östra Ämterviks kyrka byggd 1795-1798
 Sigfrid Åkerblom: "Filosofen och hans koffert"
 Östra Ämterviks kyrkogård, Bevarandeplan
 Foto sid 10-13 om annat ej anges: Birgitta Persson.

Lös korsordet - vinn fina priser!

					GK Korsordet	SVAR-TARE ÄN SVART	OLOF I DAN- MARK OCH NORGE	KLÄ INSIDAN	ÄLVA FJÄLL	↓	INIFRAN DEL AV FLOD	↓	MED KRONA	↓				
					I KYRKAN FINNS FARBROD EBER- HARDS											START- PLATS		
														FÖRST I MAMMA		SNÖ- SMALT- NING GLÄDJE- YTTRING	→	
					LODRÄTA PUNKTER MEDLEM- MEN	→								↓		↓		
					IFALL FÄR MAN EKAN PALÄGG	→			SYD- AFRIKA HAR GIFT I BAKEN	→			ÄGA	MÄNE GRAVE- RAR	↓	SOM REA ICKE	→	FÖRST I ANTE ANSIKTS- UTTRYCK
↓	HYLLADE	BRYTARE	KURAGE	SKYN- DADE	EJDER- HONA VARA PÅ ...	↓	KRAFT KRUKA	→		HAN ELLER HON TRASKA		MOTES- PLATS GAMMEL- DANS	↓					
HYLLA					SLAG	→			GRYM OCH HULDRA	→		ANDE- MÖTE TAGIT	→					
						↓	KVÄVE ÖDSLIGT	→	ETT FRÅGESPEL SJU I VECKAN		HURSA? SPÖKORD	↓	VOLYM- MÅTT FOR- WARD	NANO KORT KNÖL	→			
OVANFÖR PREDIK- STOLEN SENIOR	→		DRÄ- NERAD OVIG						SOM PYRE- NEISKA GEOL- PERIOD	→								
		INTE I TID HÄNDA					KAN MAN HÅLLA SIG VIA INTERNET	→				VART GRANN- LAND FÖRST I OM	→	NITRO- GLY- CERIN HÄSTDAM	→			
TILLS. MED FASA MÄSTER- BAGARE	STORA KORT KADAVER			I HOP MED ERICSSON FÖRR	LUGN SJÖ INGE ARNOLD					JOBBAR I UTLANDET DU & HEN								
							STA- DION	→				LITEN LYA						
HON ÄR BEGRAVD VID KYRKAN	→						KYRKANS DOP- FUNT ÄR GJORD AV					FÖR- NOJD						

Skicka in lösningen till
 Sunne Pastorat
 Kyrkogatan 3, 686 34 SUNNE
 senast 15 september!
 Märk kuvertet med "Korsord"

Vinnare i nummer 2, 2022
 Grattis Christina Skogman och
 Carina o Christian Westlund!
 Välkomna in och hämna era
 vinster: fairtrade kaffe och te!

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: ..... Telefon.....

Fairtrademärkta varor garanterar att odlare och anställda i länder med utbredd fattigdom kan förbättra sina arbets- och levnadsvillkor.
 En vinnare får **Kaffe, te och choklad** till ett värde ca 200 kronor.
 En annan **Biljett till vår lunchmusik med efterföljande sopplunch för sig själv och en vän.** Vem vill du bjuda?

Ansiktsmålade barn vid årets familjefest.

Familjen Alexandersson besöker lovverksamheten "Hängmattan" nere på Mejeriängen.

Författaren Maria Küchen och kyrkoherde Hans-Viktor Krolovitsch vid föreläsning under kulturveckan.

Anna-Greta O Berggren vid Jubileumsgudstjänsten i Västra Ämtervik.

Under sommaren har tornlanterninen i Östra Ämterviks kyrka renoverats och hela kyrkan har målats om.

Tack

Under året har några av våra trotjänare avslutat sina anställningar hos oss. Några har gått i pension, andra har gått vidare mot nya spännande utmaningar. Stort tack för lång och trogen tjänst säger vi till Annika Sundbäck, Anders Söderberg, Eva Larsson, Birgitta Persson och Jennie Nilsson. Våra nyanställda kommer att presenteras efterhand - först ut är Aron Westblad.

Ny kyrkomusiker i pastoratet

Aron Westblad har anställts som kyrkomusiker i Sunne Pastorat med tillträde 24/8. Han blir huvudansvarig för musikverksamheten i Östra Ämtervik, men kommer också att ha körverksamhet i Västra Ämtervik och Sunne.

Aron är född och uppvuxen i Arvidsjaur och har studerat på Musikhögskolan i Piteå. Aron kommer närmast från Skellefteå där han har arbetat tre år som organist och körledare för körer i alla åldrar. Han har också under våren lett Skellefteå orkesterförening.

Hjärtligt välkommen Aron!

Behöver du någon att prata med?

Det finns tillfällen då man behöver prata med någon. Att få dela tankar och känslor med någon annan kan göra det lättare att gå vidare. Vi erbjuder samtalsstöd. Vi har tystnadsplikt!
Välkommen att höra av dig!

Hans Hemmingsson, präst	0565-68 88 12
Hans-Viktor Krolovitsch, präst	0565-68 88 11
Anna-Greta Olsson Berggren, präst	0565-68 88 14
Håkan Tapper, präst	0565-68 88 13
Bibbi Svensson Wikstrand, diakon	0565-68 88 16

Lighthouse

Ungdomskören Lighthouse övar i musikrummet i Sunne församlingshem torsdagar 17.30-18.45.

Mer info på vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/sunne

Kontakt: Cissi Neuman, tel 070-1761057

Kondoleanser

På pastorsexpeditionen i Sunne kan du boka en kondoleans – en minnesgåva - för att hedra minnet av någon som har gått bort. Beloppet per kondoleans är 100 kronor eller valfritt högre belopp. Intäkterna fördelas efter behov mellan Kyrkans prydnad, Församlingshemets prydnad och Församlingsverksamhet inom respektive församling. Betalning sker i samband med beställning, på något av nedanstående sätt:

Betalning

Enklast betalar du med swish. Du kan också betala kontant (även om vi som många andra försöker minimera vår kontant-hantering) samt via plusgiro eller bankgiro.

Märk din inbetalning med namnet på respektive församling, t ex "Kondoleans Sunne".

Swish:	123 420 40 61
Plusgiro:	132 687-5
Bankgiro:	655-4810

Beställa kondoleans

På Pastorsexpeditionen i Sunne tar vi emot beställningar för alla fyra församlingar. Du kan också beställa via våra ombud:

Ombud för Sunne församling

Broby Färghall, 0565-107 20

Margareta Bengtsson, 0565-921 45

Christina "Kicki" Nilsson, 070-545 81 09

Ombud för Västra Ämterviks församling

Monica Magnusson, 0565-503 63, 070-616 47 70

Ombud för Östra Ämterviks församling

Siv Andersson, 0565-300 08

Gun Möller, 0565-301 49

Annika Berg, 076-830 39 70

Ombud för Gräsmarks församling

Rottnahallen, 0565-400 03

Elsie Johansson, 070-663 00 71

Skänk en gåva till vår församlingsverksamhet!

123 420 40 61

Pastorsexpeditionen

Växel 0565-68 88 00

sunne.pastorat@svenskakyrkan.se

Besöksadress: Kyrkogatan 3, 686 34 Sunne

Öppettider: måndag-torsdag 10-12

Telefontid: måndag-torsdag 10-12 och 13-15